

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
SAMARQAND DAVLAT VETERINARIYA MEDITSINASI,
CHORVACHILIK VA BIOTEXNOLOGIYALAR UNIVERSITETI

“TASDIQLAYMAN”

Iqtisodiyot fakulteti dekani v.b.

U.T. Eshmuradov

2026-yil

06

IQTISODIY TAHLIL
FANINING O'QUV DASTURI
(masofaviy ta'lim shakli)

Bilim sohasi:	400000	- Biznes, boshqaruv va huquq
Ta'lim sohasi:	410000	- Biznes va boshqaruv
Ta'lim yo'nalishi:	60410200	- Buxgalteriya hisobi

Samarqand – 2026

Mazkur o'quv dasturi Iqtisodiyot fakulteti Kengashining 2026-yil
26.06 11-sonli yig'ilish bayoni bilan ma'qullangan.

Mazkur o'quv dasturi Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universitetining "Buxgalteriya hisobi va audit" kafedrasidan taqdim etilgan (kafedraning 2026-yil 17.06 11-sonli yig'ilish bayoni).

Tuzuvchilar:

S.A. Rahimov – i.f.f.d. (PhD), Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universitetining "Buxgalteriya hisobi va audit" kafedrasida katta o'qituvchisi,

A.I. Alikulov – i.f.d., professor, Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universitetining "Buxgalteriya hisobi va audit" kafedrasida mudiri.

Taqrizchilar:

M.Sh. Mardonov – i.f.f.d. (PhD), Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti Samarqand filiali "Buxgalteriya hisobi va statistika" kafedrasida mudiri, dotsent.

B.F. Boronov – i.f.d., (DSc), "Sarutn Metal Qayta Ishlash" MCHJ, moliya-iqtisod ishlari bo'yicha direktor o'rinbosari, v.b. professor.

5.	M.Q.Pardayev, A.N.Xoliqulov, T.I.Yahyoyev. Iqtisodiy tahlil [Matn]: darslik / Samarqand iqtisodiyot va servis instituti – Samarqand.: “FAN BULOG’I” nashriyoti, 2024 -403 bet
6.	Public finance and public policy. Jonathan Gruber-2010,860- page.
Axborot manbalari	
7.	https://www.zambiancu.org/1zRead/GruberJ-2008-public-finance-and-public-policy.pdf
8.	https://www.pittstate.edu/business/_files/documents/qualification-documents/qualifications-syllabi/2022-winter-fall/econ-805-01-22wf-davidsson.pdf
9.	https://programs-courses.uq.edu.au/course.html?course_code=ECON1050
10.	https://www.sydney.edu.au/handbooks/arts-pg/subject-areas-eh/economic-analysis.html
11.	https://arm.ssuv.uz/frontend/web/books/661d147abb241.pdf

1. Fan ma'lumotlari						
Fan/modul kodi	O'quv yili	Semestr			ECTS – Kreditlar	
IQT1405	2026-2027	4			5	
Fan/modul turi	Ta'lim tili	O'quv rejadagi tartib raqami			Haftadagi dars soatlari	
Majburiy	O'zbek	60410200 – 1.20			4	
Fanning nomi	Jami yuklama (soat)	Auditoriya mashg'ulotlari jami – 60 soat, shundan:			Mustaqil ta'lim (soat)	Kurs ishi
		Ma'ruza	Amaliy	Lab-ya		
Iqtisodiy tahlil	150	30	30	-	90	+

2. Fanning mazmuni
Fanning maqsadi – talabalarga korxona faoliyatini turli axborot manbalaridan foydalangan holda baholash, sodir bo'lgan o'zgarishlar va ularga ta'sir etgan ichki hamda tashqi omillarni o'z vaqtida aniqlash, foydalanilmagan imkoniyatlarni ko'rsatib berish, to'g'ri boshqaruv qarorlarini qabul qilishga manba bo'luvchi tavsiyalar ishlab chiqish.
Fanning vazifasi - talabalarga korxona faoliyatini talilil etishning nazariy asoslarini, tahlil jarayonida qo'llaniladigan metod va usullarni, tahlil ishlarini tashkil etish, tahlil natijalarini umumlashtirish va rasmiylashtirish tartiblarini o'rgatishdan iboratdir.

3. Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar
1. (STAT1306) Statistika
2. (IQN1211210) Iqtisodiyot nazariyasi 1, 2
3. (MIKIQ1305) Mikroiqtisodiyot

4.	Ta'lim natijalari (TN)
	<i>Kasbiy kompetensiyalar:</i>
TN1	xo'jalik yurituvchi subyektlarda moliyaviy hisobni tashkil etish haqida tasavvurga ega bo'lishi;
TN2	xo'jalik yurituvchi subyektlarda aktivlar, majburiyatlar, kapital va moliyaviy natijalarni hisobda o'z vaqtida va to'g'ri aks ettirishni bilishi
TN3	xo'jalik yurituvchi subyektlarda aktivlar, majburiyatlar, kapital va moliyaviy natijalardan foydalana olishi;
	<i>Ko'nikmalar:</i>

TN7	xo'jalik yurituvchi subyektlarda buxgalteriya hisobining milliy standartlari asosida moliyaviy hisobotlarni tayyorlash;
TN8	xo'jalik yurituvchi subyektlarda buxgalteriya hisobining xalqaro standartlari asosida moliyaviy hisobotlarni tayyorlash;
TN9	xo'jalik yurituvchi subyektlarda buxgalteriya hisobining milliy standartlari asosida moliyaviy hisobotlarni taqdim etish;
TN10	xo'jalik yurituvchi subyektlarda buxgalteriya hisobining xalqaro standartlari asosida moliyaviy hisobotlarni taqdim etish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.

5.	Fan mazmuni va mashg'ulotlar shakli:	Soat
	Ma'ruza (M)	30
M1	Iqtisodiy tahlil fanining predmeti, vazifalari va tamoyillari. <i>Iqtisodiy tahlilning fan sifatida shakllanishi va rivojlanish. Iqtisodiy fanlar tizimida iqtisodiy tahlilning tungan o'rni. Iqtisodiy tahlilning mazmuni. Iqtisodiy tahlil korxonalarini boshqarishning muhim funksiyasi sifatida. Iqtisodiy tahlil fanining predmeti. Iqtisodiy tahlilning vazifalari. Iqtisodiy tahlilning tamoyillari. [1,2]</i>	2
M2	Iqtisodiy tahlilning metodi va unda qo'llaniladigan usullar. <i>Iqtisodiy tahlilning metodi va usullarini tasniflash. An'anaviy usullar: solishtirish (taqqoslash) usuli va uni qo'llashda amal qiladigan shartlar. Qayta hisoblash usuli. Guruhlashtirish usuli va uning tahlilda qo'llanilishi. Balansli bog'lanish usuli va uning tahlilda qo'llanilishi. Mutlaq va nisbiy farqlarni aniqlash usuli. Zanjirli bog'lanish usuli va uning tahlilda qo'llanilishi. Indeks usuli. Iqtisodiy tahlilda iqtisodiy-matematik usullar. [1,2]</i>	2
M3	Iqtisodiy tahlilda qo'llaniladigan ko'rsatkichlar va korxonaning moliya-xo'jalik faoliyatiga ta'sir qiluvchi omillar <i>Ko'rsatkichlarni tasniflash belgilari. Ko'rsatkichlarni mazmuni bo'yicha tasniflash. Ko'rsatkichlarni foydalanish doirasi bo'yicha tasniflash. Ko'rsatkichlarni ifodalanish shakli bo'yicha tasniflash. Ko'rsatkichlarni umumlashtirish darajasi bo'yicha tasnifi. [1,2]</i>	2
M4	Iqtisodiy tahlilning turlari va axborot manbalari. <i>Iqtisodiy tahlilning turlari to'g'risida tushuncha. Iqtisodiy tahlil turlari bo'yicha tasniflashi va uning mezonlari. Iqtisodiy tahlilning mazmuniga, davriga, obyektiga va subyektlariga, tarmoqlar bo'yicha, kengaytirilgan ishlab chiqarish bosqichlari bo'yicha, kompyuterlashtirish darajasi bo'yicha, ijtimoiy iqtisodiy jarayonlarni o'rganish bo'yicha, o'rganilayotgan ob'ektni qamrab olish</i>	2

- fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushingan bo'lsa;
- fan bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'quv dasturi doirasida bajarsa;
- fan bo'yicha berilgan savollarga to'g'ri javob bera olsa;
- fan bo'yicha konspektini puxta shakllantirgan bo'lsa;
- fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajargan bo'lsa;
- barcha amaliy ko'nikma va malakalarni o'zlashtirishga harakat qilgan bo'lsa.

d) 3 baho olish uchun talabning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi

lozim:

- fan haqida umumiy tushunchaga ega bo'lsa;
- fandagi mavzularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo'l qo'yilmasa;
- fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajargan bo'lsa;
- bayon qilish ravon bo'lmasa;
- fan bo'yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;
- fan bo'yicha matn puxta shakllantirilmagan bo'lsa.

e) quyidagi hollarda talabning bilim darajasi qoniqarsiz 2 baho bilan baholanishi mumkin:

- fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayorgarlik ko'rilmagan bo'lsa;
- fan bo'yicha mashg'ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo'lmasa;
- fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajarmagan bo'lsa;
- fan bo'yicha matnlarni boshqalardan ko'chirib olganligi sezilib tursa;
- fan bo'yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yo'l qo'yilgan bo'lsa;
- fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa;
- fanni bilmasa.

11. Foydalanilgan adabiyotlar

Asosiy adabiyotlar	
1.	Z.Sagdillayeva, I.Choriyev, A.Mahmudov, O'.Yuldasheva. Iqtisodiy tahlil Darslik. Toshkent 2018, -404 b.
2.	Saidov M.S., Ibragimov S., Xolmurodov R. Iqtisodiy tahlil. Darslik. T., "Bookmany print", 2023. -406 bet.
3.	A.X. Shoalimov, Sh.A.Tojiboyeva. Iqtisodiy tahlil nazariyasi. Darslik. Toshkent 2021, -145 b
Qo'shimcha adabiyotlar	
4.	Qudratov T.Q., Ibrohimov M.M., Karimova Z.H. Iqtisodiy tahlil. O'quv qo'llanma. Toshkent 2014, -200 b.

15	Korxonaning moddiy resurslaridan foydalanish samaradorlik ko'rsatkichlarining tahlili	6
----	---	---

**Izoh: Fan (modul) yuzasidan talabalar bajaradigan mustaqil ish topshiriqlari variativ tavsifga ega bo'lishi lozim. Mustaqil ish topshiriqlarining 1/3 qismi kichik guruhlarda hamkorlikda ishlash (kooperativlik)ga mo'ljallangan.*

8.	Ta'lim texnologiyalar va metodlari	
	➤ ma'ruzalar; ➤ amaliy ishlarni bajarish va xulosalash; ➤ interfaol keys-stadilar; ➤ blits-so'rov; ➤ guruhlarda ishlash; ➤ taqdimotlarni qilish; ➤ jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.	
9.	Talabalar tomonidan kreditlarni olish uchun talablar	
	Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va nazorat uchun berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishni topshirish.	
10.	Talabalar bilimini baholash mezonlari	
	a) 5 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim: ➤ fanning mohiyati va mazmunini to'liq yoritib olsa; ➤ fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib, ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo'l qo'ymas; ➤ fan bo'yicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo'lsa; ➤ fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon eta olsa; ➤ berilgan savollarga aniq va lo'nda javob bera olsa; ➤ konspektga puxta tayyorlangan bo'lsa; ➤ mustaqil topshiriqlarni to'liq va aniq bajargan bo'lsa; ➤ barcha amaliy ko'nikma va malakalarni o'zlashtirgan bo'lsa; ➤ nazariy bilimlarni turli vaziyatda qo'llay olish; ➤ tizimli yondashish, uzviylikka amal qilish. b) 4 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim: ➤ fanning mohiyati va mazmunini tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo'l qo'ymas;	

	darajasiga ko'ra turlari va ularning tasnifi. Iqtisodiy tahlilning shakllari. [5,3]	
M5	Iqtisodiy tahlil ishlarini tashkil etish. Korxonalar faoliyatida iqtisodiy tahlil ishlarini tashkil qilish. Iqtisodiy tahlilni rejalashtirish va tashkil qilish bosqichlari. Tahlil natijalarini umumlashtirish va rasmiylashtirish. [1,4]	2
M6	Mahsulot (ish, xizmat)lar ishlab chiqarish hajmining tahlili. Tahlilning ahamiyati, vazifalari va axborot manbalari. O'simlikchilik mahsulotlarini ishlab chiqarish rejasini bajarilishi va dinamikasining omilli tahlili. Ekin maydoni strukturasi o'zgarishining yalpi hosilning o'zgarishiga ta'sirining tahlili. O'rtacha hosildorlikning omilli tahlili va uni oshirish imkoniyatlari. [2,4]	2
M7	Yer-suv resurslaridan foydalanish samaradorligining tahlili. Yer-suv resurslaridan foydalanish samaradorligi tahlilining ahamiyati, vazifalari va axborot manbalari. Qishloq xo'jalik yerlaridan foydalanish samaradorligining tahlili. Yer va undan foydalanish darajasining mahsulot ishlab chiqarish hajmining o'zgarishiga ta'sirining tahlili. [1,4]	2
M8	Korxonaning mehnat resurslari bilan ta'minlanganlik va mehnat unumdorligining tahlili. Mehnat resurslari va mehnat unumdorligi tahlilining ahamiyati, vazifa va manbalari. Mehnat resurslari bilan ta'minlanish va ulardan foydalanish darajasining tahlili. [3,4]	2
M9	Korxonaning moddiy resurslar bilan ta'minlanganlik va ulardan foydalanish samaradorlik ko'rsatkichlarining tahlili. Moddiy resurslar va ulardan foydalanish tahlilining ahamiyati, vazifalari va axborot manbalari. Moddiy resurslar bilan ta'minlanish va ulardan foydalanish ko'rsatkichlari, ularning mazmuni va hisoblash usullari. [3,4]	2
M10	Korxonaning asosiy ishlab chiqarish vositalari bilan ta'minlanganlik va ulardan foydalanish samaradorligining tahlili. Asosiy ishlab chiqarish vositalari bilan ta'minlanish darajasi tahlilining ahamiyati, maqsadi, vazifalari va axborot manbalari. Asosiy ishlab chiqarish vositalari bilan ta'minlanish darajasining tahlili. [2,4]	2
M11	Mahsulotlar ishlab chiqarish tannaxining tahlili. Mahsulot tannaxi tahlili vazifalari, asosiy yo'nalishlari va axborot manbalari. Korxona xarajatlari tasnifi. O'zgaruvchan xarajatlar, doimiy va	2

	<i>doimiy-o'zgaruvchan xarajatlar. Tannarx elementlari va moddalari bo'yicha xarajatlar tahlili. Moddiy xarajatlarning omilli tahlili. [2,3]</i>	
M12	Mahsulot (ish, xizmat)larni sotish hajmining tahlili. Mahsulot (ish, xizmat)larni sotish hajmi tahlilining ahamiyati, vazifalari va axborot manbalari. Mahsulot (ish, xizmat)lar sotish rejasining bajarilishini va dinamikasini tahlil qilish. Mahsulot (ish, xizmat)larni sotishdan olingan so'f pul tushumi hajmining omilli tahlili. [1,3]	2
M13	Korxona faoliyatining moliyaviy natijalari va rentabellik ko'rsatkichlarining tahlili. Moliyaviy natijalar va rentabellik ko'rsatkichlari tahlilining ahamiyati, vazifalari va axborot manbalari. Moliyaviy natijalar va rentabellik ko'rsatkichlari va ularni hisoblash usullari. [2,4]	2
M14	Korxona moliyaviy holatining tahlili. Korxona moliyaviy holati tahlilining maqsadi, vazifalari va axborot manbalari. Buxgalteriya balans asosida xo'jalik mablag'lari va manbalari tarkibi hamda tarkibiy tuzilishining tahlili. Korxona moliyaviy barqarorligining tahlili. Korxona to'lov qobiliyatining tahlili. [2,3]	2
M15	Raqamlashtirilgan boshqaruv tizimida iqtisodiy tahlil. Raqamlashtirilgan boshqaruv tizimida iqtisodiy tahlilning tuzilishi o'rni va ahamiyati. Raqamlashtirilgan boshqaruv tizimida iqtisodiy tahlilni tashkil etish. Raqamlashtirilgan boshqaruv tizimida analitik masalalar tasnifi. Raqamlashtirilgan boshqaruv tizimida iqtisodiy tahlilni rivojlantirish istiqbollari. [6]	2
	Amaliy mashg'ulot (A)	30
A1	Iqtisodiy tahlil fanining predmeti, vazifalari va tamoyillari.	2
A2	Iqtisodiy tahlilning metodi va unda qo'llaniladigan usullar.	2
A3	Iqtisodiy tahlilda qo'llaniladigan ko'rsatkichlar va korxonaning moliya-xo'jalik faoliyatiga ta'sir qiluvchi omillar	2
A4	Iqtisodiy tahlilning turlari va axborot manbalari.	2
A5	Iqtisodiy tahlil ishlarini tashkil etish.	2
A6	Mahsulot (ish, xizmat)lar ishlab chiqarish hajmining tahlili.	2
A7	Yer-suv resurslaridan foydalanish samaradorligining tahlili.	2
A8	Korxonaning mehnat resurslari bilan ta'minlanganlik va mehnat unumdorligining tahlili.	2
A9	Korxonaning moddiy resurslar bilan ta'minlanganlik va ulardan foydalanish samaradorlik ko'rsatkichlarining tahlili.	2
A10	Korxonaning asosiy ishlab chiqarish vositalari bilan ta'minlanganlik va ulardan foydalanish samaradorligining tahlili.	2

A11	Mahsulotlar ishlab chiqarish tannarxining tahlili.	2
A12	Mahsulot (ish, xizmat)larni sotish hajmining tahlili.	2
A13	Korxona faoliyatining moliyaviy natijalari va rentabellik ko'rsatkichlarining tahlili.	2
A14	Korxona moliyaviy holatining tahlili.	2
A15	Raqamlashtirilgan boshqaruv tizimida iqtisodiy tahlil.	2

6.	Kurs ishi uchun mavzular (KI)	
KI 1	Qishloq xo'jalik korxonalarida tahlil ishlarini tashkil etish	
KI 2	Iqtisodiy tahlilda qo'llaniladigan ko'rsatkichlar va ularni aniqlash yo'llari	
KI 3	Omili tahlilning nazariy masalalari	
KI 4	Iqtisodiy tahlilda qo'llaniladigan usullar va ulardan foydalanish uslubiyoti	
KI 5	Qishloq xo'jaligida yer-suv resurslari va ulardan foydalanish samaradorligining tahlili	
KI 6	Qishloq xo'jaligida mehnat resurslari va ulardan foydalanish samaradorligining tahlili	
KI 7	Qishloq xo'jaligida mehnat unumdorligi va uning ko'rsatkichlari tahlili	
KI 8	Qishloq xo'jalik korxonalarida moddiy resurslar va ulardan foydalanish samaradorligining tahlili	

7.	Mustaqil ta'lim topshiriqlari*	90
1	Iqtisodiy tahlilning mazmuni, predmeti va vazifalari	6
2	Iqtisodiy tahlilning metodi va uning o'ziga xos xususiyatlari	6
3	Iqtisodiy tahlilning metodologik asoslari	6
4	Iqtisodiy tahlilning metodi va unda qo'llaniladigan usullar	6
5	Solishtirish (taqqoslash) usuli: mazmuni va uning tahlilda qo'llanilishi	6
6	Qayta hisoblash usuli mazmuni va uning tahlilda qo'llanilishi	6
7	Guruhlashtirish usuli va uning tahlilda qo'llanilishi.	6
8	Balansli bog'lanish usuli va uning tahlilda qo'llanilishi.	6
9	Zanjirli bog'lanish usuli va uning tahlilda qo'llanilishi.	6
10	Indeks usuli va uning tahlilda qo'llanilishi	6
11	Iqtisodiy tahlilda qo'llaniladigan ko'rsatkichlar	6
12	Mahsulot (ish, xizmat)lar ishlab chiqarish hajmining tahlili	6
13	Yer-suv resurslaridan foydalanish samaradorligining tahlili	6
14	Korxonaning mehnat resurslari bilan ta'minlanganlik va mehnat unumdorligining tahlili	6